

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Protestolar, Kitlelerin Değil, Elitlerin Siyasi Sonunu Güvence Altına Almak İçin Kullanılan Bir Sömürge Aracıdır

Haber:

Kenyalı muhalefet lideri Raila Odinga, yüksek yaşam maliyeti ve geçen yılki seçimlerde iddia edilen sahtekarlığa karşı haftalık protestolara öncülük ediyor. Protestocular Başkan William Ruto'yu kötü yönetimle suçlarken destekçileri ise Odinga'yı, siyasi tavizler ve hükümet içinde olası bir rol için baskı yapmak amacıyla küresel bir olgu olan yükselen fiyatlardan dolayı öfkeyi kullanmakla suçladılar. Hükümet de oylamanın adil olduğunu söylüyor ve ekonomik sicilini savunarak protestolara son verilmesi çağrısında bulunuyor. Bu protestolara, ölüm ve mal kayıpları raporlarıyla birlikte şiddet eylemleri gölge düşürdü. Bu da etnik kökenli şiddet eylemlerine doğru bir kaymanın olmasından korktuklarını söyleyen sivil liderler tarafından sükûnet çağrılarına yol açmıştır.

Yorum:

Rakibinin iddialarına göre hükümet karşıtı gösteriler, Ruto'nun hileli bir seçimde Odinga'yı mağlup ettikten sonra altı aydan uzun bir süre önce iktidara gelmesinden bu yana ilk büyük siyasi huzursuzluğun patlak vermesi olarak kabul ediliyor. Nitekim Raila Odinga liderliğindeki muhalefet Kenya'daki kötü ekonomik durumu, bir akımın kampanya döneminde "sahtekarlık" sloganı altında istismar ettiği kadar istismar etmiştir. Bu protestolar Raila'nın destekçileriyle sınırlı kalmış olsa da ancak hükümet biraz tehlike sezmiştir.

Fikir sahiplerinin, sürmekte olan protestoların, muhalefet ve mevcut rejimin arasında ideolojik farklılıklara dayalı uzlaşılması imkansız farklılıklardan dolayı olduğuna inanması saflık olur. Çünkü her ikisi de sömürgeci güçlerin siyasi ajanlarıdır. Dolayısıyla yaşam maliyetinin yüksek olmasını etkileyen ekonomik zorluklar, mal ve hizmetlerin üretimi, dağıtımı ve tüketiminde fiyatı tek belirleyici faktör haline getiren kapitalist ekonomik sistemden kaynaklanmaktadır. Bu yüzden şu anda tanık olduğumuz küresel mali kriz, bir sistemin başarısızlığının kanıtıdır. Bu da ekonomik durumun, bizzat ezici olan kapitalist sistem nedeniyle küresel bir olgu değil de bir Kenya sorunu olduğu anlamına gelmektedir.

Protestolar da dahil olmak üzere kitlesel eylemler, Afrika ülkelerinin siyasi sahnesinin şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Örneğin Arap Baharı sırasında Tunus'ta Cumhurbaşkanı Zeynel Abidin Bin Ali'nin devrilmesiyle sonuçlanan protestolar, Batılı çıkarlar lehine tehlikeye maruz kalmıştır. Ayrıca 2019'da yükselen gıda fiyatlarına tepki olarak başlayan ve Cumhurbaşkanı Ömer el-Beşir'in devrilmesi çağrısında bulunan daha büyük bir harekete dönüşen Sudan protestoları da aynı şekilde tehlikeye maruz kalmıştır. Nitekim nihayetinde protestolar başarılı oldu ve bir geçiş hükümeti kuruldu. Ancak tüm kitlesel protestolar, kitlelerin arzuladığı amaç için yani herhangi bir gerçek siyasi ve ekonomik reform için değil de siyasi sınıf arasındaki siyasi bir uzlaşma ile son bulmuştur!

Siyasi olarak mevcut duruma bakıldığında muhalefet ile hükümet arasında bir ateşkese varılması muhtemeldir. Özellikle de Kenya siyasi liderliğini mevcut duruma dahil etmiş olan Başkan Joe Biden'ın yakın müttefiki ABD'li Senatör Chris Coons'un ziyaretiyle birlikte. Ayrıca ABD Büyükelçisi Meg Whitman, akşam Sayın Odinga ile görüşmeden önce 29 Mart 2023 Çarşamba günü Devlet Başkan Yardımcısı Rigathi Gachagua ile bir araya geldi. Diğer yandan Batılı diplomatik misyonlar, anlaşmaya varmaları için hükümete ve muhalefete baskı yapıyorlar. İroni olan ise, bu misyonun onların anayasa ve hukukun üstünlüğü gibi demokratik ilkeleriyle çelişiyor olmasıdır! Ayrıca demokrasinin, Batı'nın kendi siyasi, ekonomik ve stratejik çıkarlarını güvence altına almak için bir Truva atı gibi kullandığı işlevsiz siyasi bir çerçeve olduğu da açıktır.

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Şaban Muallim - Kenya**